

Тема номера: Смертна кара

РЕДАКЦІЯ VERBUM

19 ГРУДНЯ 2018

Шановні читачі! Нещодавно Папа Франциск змінив канон Катехизму Католицької Церкви, де йдеться про припустимість смертної кари. Ця тема довгі віки викликала дискусії в середовищі католицьких теологів. Проблема стосується не тільки «захисту людського життя від зачаття до природної смерті», а й того, як розуміти розвиток морального вчення Церкви.

Джерело: Галерея Уффіці/Караваджо, «Жертвоприношення»

У першому тексті нового випуску пропонуємо історичні роздуми про кару смерті, які ще 2015 року вийшли з-під пера домініканського теолога Яцека Салія. Текст, хоча й був написаний іще до внесення змін до Катехизму, дозволяє побачити, скільки – і що – про цю проблему говорили християнські автори. Як і решта текстів Яцека Салія, цей також закорінений у вченні Отців Церкви й Томи Аквінського.

Наступна ж стаття присвячена суто вченню Аквіната. Ми звернулися до американської сестри-домініканки Елеонори Гарднер із проханням написати для «Verbum» про погляди святого Томи на смертну кару. «Можна спитати, чому ж він узагалі схвалював смертну кару – навіть як останній засіб. Річ у тім, що Тома черпав матеріал для розмірковувань не з ідеального суспільного ладу, а з покарань, які зазвичай практикували в його час. Хоча в XIII столітті ув'язнення вже використовували як покарання в нечисленних випадках, сучасна пенітенціарна

система почала розвиватися лише з XVIII сторіччя». Тобто Аквінат, як і численні інші християнські автори, виходив із конкретної ситуації, яка тут, на землі, ніколи буде не досконала.

На цю тему ми поговорили також із моральним теологом отцем Міхалом Мрозеком OP. Він пояснює, як можна дивитися на кару в різних правових контекстах, і наголошує на важливому аспекті – розрізненні покарання й помсти. «Помста – це прагнення скривдженої людини відплатити злочинцеві, задоволення від його упокорення, приниження, знищення. Вона не відновлює справедливості, а лише збільшує хаос, безправ'я й помножує насильство».

У фрагменті з документа Папської біблійної комісії «Натхненність і правда Святого Письма» ідеться про також важливу для цієї теми проблему насильства в Біблії. Текст підготувала до друку Біблійна комісія УГКЦ, якій ми вдячні за надання перекладу.

Нарешті, Павло Недашківський пише про останні семінари Жака Дерріди, присвячені богословським витокам політичного суверенітету в контексті питання смертної кари та прощення непростимого. За словами французького філософа, сама ідея прощення «не має сенсу поза історією смерті Сина Божого».